

Operă între stânci la St. Margarethen

(Costin Popa – 22 august 2016)

Într-o carieră romană de piatră datând din sec.I, inițiativa reputatului critic de operă și dramaturg austriac Marcel Prawy (1911-2003) a prins viață în 1996, odată cu inaugurarea unui festival liric de vară. La circa 70 de kilometri de Viena, către sud, între stânci monumentale, s-a amenajat un auditorium de 2300 de locuri în aer liber, spațiu în care, vreme de aproape două luni pe an, miercurea, joia și vinerea, se reprezintă o singură producție. În 2016 a fost „Elixirul dragostei” de Donizetti.

Exigențele unei reprezentații în cadru natural reclamă în primul rând audiția electronică, prin microfoane și difuzoare, cu toate inconvenientele ce decurg din sonorizarea artificială, oricât de performantă ar fi din unghi tehnic (design de sunet Volker Werner).

Pe de altă parte, atmosfera de vacanță incită la montări extravagante, provocatoare, cu tente inedite. Cel puțin văzând montarea germanului Philipp Himmelmann, susținută de scenografia lui Raimund Baier, de desenul costumelor semnat Kathi Maurer, cu concursul designerului luminilor Fabrice Kebour și al coregrafului Gabor Sziráky, impresia rămâne în mare parte a unei viziuni excesiv modernizate, într-o foarte serioasă măsură sfichiuitoare la adresa spiritului donizettian. Chiar mi-a venit în minte trista replică a lui Falstaff din opusul verdian omonim, „Totul decade”, legând-o de trendul derapant al multor montări lirice actuale.

Asta întrucât cu un sfert de oră înainte de primul acord, șase perechi de tineri (Ruffini Dance Group) au izbucnit în scena care ilustra un imens pick-up, dansând pe ritmuri... rock! Da, rock! Un entertainment demn de Broadway sau de o deschidere de paradă electorală americană, nu de prefață la un spectacol de operă. Lipseau majoretele. Culmea este că și protagoniștii s-au integrat fără rost rockerilor. Noroc că după patru reprize de dans a început uvertura.

Cu pick-up-ul uriaș în centru, scena arăta a discotecă, mai ales că boxe de mari dimensiuni o străjuiau și o arcadă colorată kitsch o borda. Inutil de a scrie că moda din era rock era prezentă.

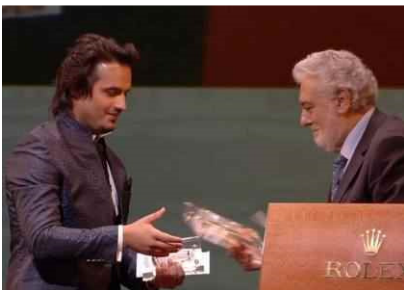

Nu a mai surprins pe nimeni că Dulcamara a sosit pe acoperișul unui microbuz Volkswagen, utilat ca pentru circ, care a coborât pantele de acces ale publicului în arenă. Dulcamara era costumat precum Bacchus și chipul i-a fost proiectat pe cele două imense boxe transformate în ecrane, urmărit fiind de un cameraman.

Acesta a fost ambientul în care s-a derulat istoria „Elixirului”, bine sprijinită (totuși) de regizor prin vivacitatea jocului de scenă și de dirijorul austriac Karsten Januschke prin tempouri alerte la pupitrul Orchestrei Simfonice a Radiodifuziunii Slovace și Corului „Philharmonia” din Viena

(pregătit de Walter Zeh). Decalajele cor-orchestra au fost rapid soluționate. Trebuie notat că la St. Margarethen instrumentiștii și dirijorul sunt ascunși privirilor publicului și, pentru ca soliștii să urmărească bagheta, imaginea șefului de orchestră este proiectată pe un ecran în partea din spate a parterului.

Tânărul tenor Ioan Hotea, vedeta spectacolului

Câștigător în 2015 al marilor Concursuri „Operalia – Plácido Domingo” și „Hariclea Darclée”-Brăila, junele artist originar din Baia Mare și-a afirmat și acum calitățile ce decurg din lirismul fascinant al vocii conduse cu frazare fără reproș, printr-un cânt omogen și fluid, în legato tipic belcantist, căruia i-a asociat nuanțe expresive ce au colorizat desenul melodic de la sensuri extatice și „piangendo” (minunat implorator în „Adina, credimi, te ne scongiuro”) la tente chiar impulsiv – eroice.

Fără să se sfiască să adauge acute, Hotea și-a demonstrat, dacă mai era nevoie, extensia ambitusului. Cântat „con passione” (remarcabilă aria „Una furtiva lagrima”), Nemorino al său reprezintă un autentic câștig al actualului stadiu al carierei și sunt sigur că îl va prezenta și în teatre din ce în ce mai importante. Neobosit în scenă, a jucat cu dăruire, supus fiind chiar la eforturi neuzuale, surprinzătoare, prin cursele pe care a fost nevoit să le facă de pe platou până în preajma stâncilor adiacente.

Parteneră în rolul Adina i-a fost soprana armeană Narine Yeghyan, cu glas consistent, „du chair et du sang”, agil și luminos, plină de nerv și impulsuri cuceritoare, cu acute sigure și... câte o respirație furată (în „Prendi, per me sei libero”), probă a unei ușoare oboseli.

Experimentat cântăreț-actor, baritonul german Uwe Schenker-Primus a abordat personajul Dulcamara cu umor debordant, susținut de o bună cunoaștere a accentuărilor din fraza donizettiană, poate prea caricatural în Barcarola „La Nina Gondoliera e il Senator Tredenti”, dar colorat ca exprimare.

Delicioasa Giannetta (soprana austriacă Katrin Koch) a primit din partea regizorului o caracterizare aparte, prin pasiunea deloc ascunsă pentru Nemorino, gelozia nedisimulată față de Adina și spaimile inițiale inspirate de Sergentul Belcore, cel care a coborât din înaltul scenei pe frânghii, împreună cu ai săi paratroopers. În rol, baritonul ucrainean Andrei Bondarenko, fost laureat al Concursului BBC Cardiff Singer of the World, a dezamăgit printr-un vibrato gen „capreto” al vocii și un cânt deseori situat sub tonul corect.

Vara la St. Margarethen e plăcut. Sub stele și printre stâncile pe care stă scris cu neon „Amore”, muzica de operă își arată o dată în plus farmecul. Ca inovație de ultimă oră mi-a apărut faptul că supratitrarea în limba germană afișată la extrema superioară a scenei a fost disponibilă și în alte limbi de circulație pe smartphone-urile spectatorilor. În WiFi.